

EDUSKUNNAN VASTAUS 246/2009 vp

Hallituksen esitys laeiksi maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain ja maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain ja maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamisesta (HE 205/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Maa- ja metsätalousvaliokunta on antanut asiaa mietinnön (MmVM 12/2009 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta 21 päivänä heinäkuuta 2006 annetun lain (612/2006) 42 §:n 3 momentti ja 43 §:n 5 momentti,

muutetaan 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentin 1 kohta, 4 §:n 3 momentin 3 kohta, 8 §:n 1 momentin 3 kohta, 9 §:n 3 momentti, 11 §, 12 §:n 1 ja 2 momentti, 15 §:n 1 momentin 3, 4 ja 6 kohta sekä 3 momentti, 16 §:n 2 ja 3 momentti, 23 §, 24 §:n 1 momentin 2 kohta, 25 §, 26 §:n 2 momentin 2 kohta, 33—35 §, 43 §:n 4 momentti, 51, 53 ja 67 § sekä

lisätään lakiin uusi 17 a §, 26 §:ään uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 26 a ja 43 a § seuraavasti:

2 §

Soveltoamisala

Tätä lakia sovelletaan toimenpiteisiin, joiden perusteella maatalouden harjoittamisesta luovutaan vuosina 2007—2014.

— — — — —

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *maatilalla* yhden tai useamman peltoa käsittävän tilan tai tilanosan muodostamaa maatalouden harjoittamiseen tarkoitettua yksikköä, jolla on maatilan tuotantosuunta huomioon ottaen tarpeelliset tuotantorakennukset; harjoitettaessa porotaloutta maatilaksi katsotaan myös porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoitus-

laissa (45/2000) tarkoitettu porotaloustila tai siihen verrattava muu tila;

4 §

Luopuminen

Luopumisen katsotaan tapahtuneen, kun:

3) luovutuskirja on allekirjoitettu, jos luopujan tai hänen aviopuolisonsa tila on porotaloustila.

8 §

Luopujan ikää koskevat edellytykset

Luopumistuen saamisen edellytyksenä on, että luopuja on täyttänyt:

3) 60 vuotta, jos luopuminen tapahtuu luovuttamalla muulle kuin 1 kohdassa tarkoitetulle henkilölle maatilalla pellot ja tuotantorakennukset sukupolvenvaihdon toteuttamiseksi tai luovuttamalla muulle kuin 1 kohdassa tarkoitetulle henkilölle maatilalla peltomaa lisäalueeksi luovutuksensaajan tai tämän aviopuolison maatilalla taikka vuokraamalla maatilalla peltomaa lisäalueeksi luovutuksensaajan tai tämän aviopuolison maatilalla.

9 §

Luopuminen ennen vähimmäisiään saavuttamista

Jos luopujana on maatalousyrittäjä, joka on harjoittanut maataloutta luopumisen kohteena olevalla maatilalla sen osan omistajana yhdessä sellaisen vanhemman sisaruksensa kanssa, jolla on oikeus luopumistukeen tämän lain säännösten mukaisesti, tällä tavoin maataloutta harjoittaneella nuoremmalla sisaruksella on oikeus luopumistukeen, jos luopuminen tapahtuu aikaisin-

taan viisi vuotta ennen kuin hän saavuttaa 8 §:ssä säädetyn iän.

11 §

Luopumista ja maatilaa koskevat edellytykset

Luopumistuen saamisen edellytyksenä on, että luopuja hakee luopumistukea ennen 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun lopullisen luovutuskirjan allekirjoittamista ja että 4 §:ssä tarkoitettu luopuminen tapahtuu kahdentoista kuukauden kuluessa siitä, kun 36 §:ssä tarkoitettu ehdollinen päätös on annettu.

Luopumistuen saamisen edellytyksenä on, että luopumisen kohteena olevan maatilalla pelto- maasta ei ole kolmen viimeisen vuoden aikana ennen luopumista luovutettu olennaista osuutta vastoin tässä laissa säädettyjä tavoitteita. Lain tavoitteiden vastaisena olennaisen osuuden luovutuksena pidetään myös maatilalla jakamista omistajien kesken tai maatilalla kuuluneiden alueiden siirtämistä viljeltäväksi osana toista maatilaa.

Tämän lain tavoitteiden vastaisena ei kuitenkaan pidetä luovutusta:

- 1) joka on johtunut pakottavista taloudellisista vaikeuksista;
- 2) joka on johtunut vaiheittain toteutetusta sukupolvenvaihdoksesta;
- 3) jolla lähialueen viljelijä hankkii lisämaata maatilansa, jos yksi tai useampi tällainen luovutus yhteensä on koskenut enintään neljännes- tä luopumisen kohteena olevan maatilalla pelto- alasta;
- 4) jolla siirtyy muuta kuin tonttimaata valtiolle tai kunnalle, jos valtiolla tai kunnalla olisi ollut oikeus saada luovutettu alue pakkolunastuk- sena tai etuosto-oikeuden käyttämisen seurauk- sena;
- 5) jolla luovutetaan peltomaata valtiolle kiin- teistönmuodostamislain (554/1995) 9 luvun 67 §:ssä tarkoitettuun uusjakoon;
- 6) jonka syynä on ollut muu edellä kohdassa 1—5 mainittuihin syihin rinnastettava painava syy; tai
- 7) joka koskee kooltaan vähäistä aluetta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin, millä perusteilla 3 momentissa tarkoitettuja luovutuksia ei pidetä tämän lain tavoitteiden vastaisina.

12 §

Luopujaa luopumisen jälkeen koskevat rajoitukset

Luopumistuen saamisen edellytyksenä on, että luopuja ja hänen aviopuolisonsa luopumisen tapahduttua pysyvästi lopettavat kaupallisen maatalouden harjoittamisen ja ettei luopuja tee metsätalouden hankintatyötä. Porotalouden harjoittamisesta luopuvan henkilön aviopuoliso voi kuitenkin jatkaa porotalouden harjoittamista, jos hänellä on oma poromerkki, siten kuin jäljempänä säädetään.

Kaupallisen maatalouden harjoittamiseksi ei katsota eläinten pitämistä lemmikkieläiminä, jollei niitä kasvateta tuotantotarkoituksiin. Luopumisen jälkeen luopuja ja hänen aviopuolionsa voivat pitää yhteensä enintään kaksi hevosta, joita ei saa käyttää siitoseläiminä. Luopumisen jälkeen kukin luopuja voi pitää enintään kuusi poroa omatarvekäyttöä varten.

3 luku

Luopumistavat

15 §

Sukupolvenvaihdosluovutus

Luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi tapahtua siten, että luopuja toteuttaa maatilallaan sukupolvenvaihdoksen luovuttamalla maatalon peltomaan ja tuotantorakennukset maatalouden harjoittamista varten sellaiselle tilanpitoa jatkavalle luovutuksensaajalle:

3) jonka pysyväisluonteiset tulot muusta kuin maatilataloudesta ja maatilalta käsin harjoitetusta maatilatalouden liitännäistoiminnasta luopu-

mishetkellä arvioituina eivät ylitä 60 000 euroa vuodessa;

4) joka elinkeinosuunnitelmalla osoittaa, että luopumisen kohteena oleva maatila tai hänelle muodostuva maatila on taloudellisesti elinkel-poinen ja että maatalon yritystoiminnasta voi saada luopumista seuraavien viiden vuoden ajan kunakin vuonna tuloa vähintään 10 000 euroa kutakin luovutuksensaajaa tai luovutuksensaajana olevaa avioparia kohden;

6) joka sitoutuu viljelemään maatilaa ja asumaan maatilalla tai sellaisella etäisyydellä siitä, että luovutuksensaaja voi vastata maatalouden harjoittamisesta ja osallistua maatalon töihin säännöllisesti siten, että maatila tulee asianmukaisesti hoidetuksi huomioon ottaen eläinsuojelulain (247/1996) säännökset ja muut vastaavat säännökset, niin kauan kuin luopujalle maksetaan luopumistukea, kuitenkin vähintään viiden vuoden ajan; jos maatila luovutetaan kahdelle luovutuksensaajalle yhdessä viljeltäväksi, kunkin luovutuksensaajan tulee täyttää tässä kohdassa tarkoitetun sitoumuksen velvoitteet.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna sukupolvenvaihdosluovutuksena ei kuitenkaan pidetä maatalon peltomaan ja tuotantorakennusten luovuttamista sellaiselle luovutuksensaajalle, joka on jo ennen 1 momentissa tarkoitettua luovutusta aloittanut tilanpidon siten, että hänelle on myönnetty maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 6 §:ssä tarkoitettu nuorten viljelijöiden aloitustuki tai sitä vastaavan aikaisemman lainsäädännön mukainen nuorten viljelijöiden aloitustuki tai käynnistystuki eikä tilanpitoa ole aloitettu samalla maatilalla, josta luopumiseen luopuja hakee luopumistukea.

16 §

Luovutus lisäalueeksi maatalousyrittäjälle

Luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi tapahtua myös siten, että luopuja vuokraa maatalon peltomaan osina tai kokonaan lisä-

maaksi maatalouden harjoittamista varten yhdelle tai useammalle 1 momentin 1, 2, 4 ja 5 kohdassa säädetty edellytykset täyttävälle luovutuksensaajalle, joka luopumisen tapahtuessa ei ole täyttänyt 40 vuotta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun luovutuksensaajan maatilán tulee sijaita sellaisella etäisyydellä lisämaaksi luovutetusta peltoalasta, että yhdysviljely on mahdollista. Jos luopuja vuokraa peltoalan 2 momentissa tarkoitetulle luovutuksensaajalle, luovutuksensaajan maatilán on sijaittava vuokrattavan peltoalan välittömässä läheisyydessä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään lisämaan enimmäisetäisyydestä.

17 a §

Porotaloutta harjoittavien aviopuolisoiden luopuminen eri ajankohtina

Jos luopujan tila on porotaloustila tai siihen verrattava tila, luopujan aviopuoliso voi jatkaa porotalouden harjoittamista omaan lukuunsa sen estämättä, mitä 12 §:n 1 momentissa säädetään, jos:

1) hänellä on poroja omistuksessaan, kun hänen aviopuolisonsa luopuu porotalouden harjoittamisesta luovuttamalla omistuksessaan olevat porot 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla muulle henkilölle kuin aviopuolisolleen;

2) hän on vähintään viiden vuoden ajan välittömästi ennen aviopuolisonsa luopumistukihakemuksen vireille tuloa ollut vakuutettu poron-omistajana maatalousyrittäjän eläkelain nojalla; ja

3) luopuja ei ole luovuttanut porotalouden harjoittamista jatkavalle aviopuolisolleen poroja viiden viimeisen vuoden aikana ennen 2 kohdassa tarkoitettua ajankohtaa eikä myöskään sen jälkeen luovuta aviopuolisolleen yhtään poroa.

Kumpikin puoliso erikseen voi luopua 17 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuin tavoin vain,

jos kummallakin puolisoilla on omistuksessaan erillinen porotaloustila tai siihen verrattava tila.

23 §

Luovutuksensaajien lukumäärä

Edellä 15 ja 16 §:ssä, 18 §:n 3 momentissa ja 19 §:n 4 momentissa tarkoitettu luovutus voi tapahtua myös kahdelle luovutuksensaajalle ja heidän aviopuolisolleen yhdessä. Jos maatila tai maatilán peltomaata luovutetaan kahdelle luovutuksensaajalle yhdessä viljeltäväksi, kummankin luovutuksensaajan on täytettävä, mitä 15 ja 16 §:ssä luovutuksensaajasta säädetään. Jos luovutus kuitenkin tapahtuu aviopuolisolle yhteisesti, ainakin toisen aviopuolisosta on täytettävä, mitä 15 ja 16 §:ssä luovutuksensaajasta säädetään.

Jos maatilán pellot tai osa niistä luovutetaan yhteisesti 1 momentissa tarkoitetuille luovutuksensaajille yhdessä viljeltäväksi, luovutuksensaajien on sitouduttava pitämään pellot jakamattomina omistuksessaan ja hallinnassaan tässä laissa säädettyjen sitoumusten voimassaoloajan. Mitä edellä säädetään, sovelletaan myös luovutettaessa pellot yhteisesti aviopuolisolle, vaikka vain toinen heistä täyttäisi luovutuksensaajaan koskevat edellytykset.

Edellä 19 §:n 1 momentissa ja 21 §:ssä tarkoitettu luovutus voi tapahtua myös luovutuksensaajalle ja hänen aviopuolisolleen yhdessä. Tällöin aviopuolisosta toisen on täytettävä kaikki ehdot ja molempien on sitouduttava yhdessä puolisonsa kanssa pitämään omistuksessaan sellainen määrä osakkeita, että luovutuksensaajilla yhdessä on määräämisvalta 19 tai 21 §:ssä tarkoitettussa osakeyhtiössä niin kauan kuin luopumistukea maksetaan, kuitenkin vähintään viiden vuoden ajan.

Mitä 2 momentissa säädetään velvollisuudesta sitoutua pitämään pellot jakamattomana omistuksessa ja hallinnassa, koskee myös vuokraukseen perustuvaa hallintaa.

24 §

Sukupolvenvaihdosluovutus erikseen viljeltäväksi

Sen estämättä, mitä 23 §:ssä säädetään, 15 §:ssä, 18 §:n 3 momentissa ja 19 §:n 4 momentissa tarkoitettu sukupolvenvaihdosluovutus voi tapahtua myös siten, että luopumisen kohteena olevasta maatilasta luovutetaan erilliset maatilat 15 §:ssä säädetty ehdot täyttävälle luovutuksensaajille erikseen viljeltäviksi:

2) jos erikseen luovutettavilla maatioilla on tuotantosunta huomioon ottaen tarpeelliset tuotantorakennukset ja kultakin erikseen luovutettavalta maatilalta saatavan yritystulon voidaan arvioida olevan viitenä luovutusta seuraavana kalenterivuotena vähintään kaksi ja puoli kertaa niin suuri kuin elinkelpoiselta maatilalta 15 §:n 1 momentin 4 kohdassa edellytetään.

25 §

Porojen luovutus useammalle luovutuksensaajalle

Edellä 17 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu luovutus voi tapahtua useammalle luovutuksensaajalle erikseen, jos kullekin luovutuksensaajalle luovutuksen seurauksena muodostuu vähintään 150 eloporon porokarja.

26 §

Luopumisen kohteena oleva maatila ja sallitut pidätykset

Luopujilla on kuitenkin oikeus jättää luopumisen ulkopuolelle seuraavat kohtuullisen kokoiset alueet:

2) omaan käyttöönsä peltoalue, joka on enintään kaksi hehtaaria tai alueen sijainnista tai laadusta johtuvasta erityisestä syystä vähäisessä määrin tätä suurempi.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin siitä, missä tilanteissa luopujalla on 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu erityinen syy jättää omaan käyttöönsä peltoalue, joka on kahda hehtaaria suurempi.

26 a §

Luopumisen kohteena olevan maatilan jakaminen

Jos luopuja yksin tai yhdessä aviopuolisonsa kanssa omistaa maatilan yhdessä yhden tai useamman muun henkilön kanssa ja maatilaa viljellään yhdessä, maatilasta voidaan 11 §:n 2 momentissa ja 26 §:n 1 momentissa säädetyn estämättä luopua siten, että luopuminen koskee vain osaa maatilasta. Luopumistuen saamisen edellytyksenä on, että yhteisesti omistetulta maatilalta saatavan yritystulon voidaan arvioida ylittävän 50 000 euroa vuodessa ja maatilasta voidaan muodostaa useampia toiminnallisesti itsenäisiä maatioita siten kuin 2 momentissa säädetään. Jos mainituin tavoin muodostetun maatilan luovuttaminen täyttää muutoin 15 §:ssä tarkoitettua sukupolvenvaihdosluovutuksen edellytykset, yhteisesti omistettuna ja viljellyn maatilan osan omistaneelle luopujalle ja hänen aviopuolisoilleen voidaan myöntää luopumistuki.

Ennen luopumista maatila voidaan jakaa siten, että siitä muodostetaan useampi maatila, jos:

1) maatila muodostuu useammasta alun perin erillisestä maatilasta, jolla on tarpeelliset asuin- ja tuotantorakennukset; tai

2) muodostuvien maatioiden yhdysviljely ei ole tarkoituksenmukaista ottaen huomioon tilojen omistussuhteet, niiden välinen etäisyys, tuotantosunta tai niihin verrattavat seikat ja kullakin muodostuvalla maatilalla on tarpeelliset asuin- ja tuotantorakennukset.

Edellä 1 ja 2 momentin mukaisesti muodostuneen luovutettavan maatilan tulee olla luovutuksensaajan esittämien selvitysten ja elinkeinosuunnitelman perusteella taloudellisesti elinkelpoinen siten, että luovutuksensaaja voi saada maatilan yritystoiminnasta luopumista seuraavien viiden vuoden ajan kunakin vuonna tuloa

vähintään 25 000 euroa. Edellä 1 momentissa tarkoitetun maatilan ja luovutuksensaajalle luovutettavan maatilan yritystulon laskemisessa ja arvioinnissa noudatetaan soveltuvien osin, mitä yritystoiminnan tulosta ja elinkeinosuunnitelman laatimisesta 15 §:n nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetään.

33 §

Hakemukseen liitettävät selvitykset

Hakemukseen on liitettävä selvitys luopumisen kohteena olevan maatilan omistusoikeudesta ja pinta-alasta sekä sukupolvenvaihdosluovutuksessa selvitykset luovutuksensaajan ammattitaidosta, luopumisen kohteena olevan maatilan taloudellisesta elinkelpoisuudesta sekä ympäristöä, hygieniää ja eläinten hyvinvointia koskevien vaatimusten noudattamisesta. Lisäksi hakemukseen on liitettävä selvitys luopujan hakemista peltoalaperusteisista tuista.

Jos luopujana on 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu luopuja, hakemukseen on liitettävä luopumisen kohteena olevan maatilan omistavan yhtiön kaupparekisteriote sekä 19 §:n 1 momentissa ja 21 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa luovutuksissa jäljennös osakeyhtiötä koskevasta osake- ja osakasluettelosta sekä yhtiöjärjestyksestä.

Jos luovutus tapahtuu 18 tai 20 §:ssä säädettyin tavoin, on eläkelaitokselle toimitettava avoimen tai kommandiittiyhtiön yhtiösopimus sekä 18 §:ssä tarkoitettussa luovutuksessa selvitys siitä, että muut yhtiömiehet suostuvat luopujan suunnittelemaan yhtiöosuuden luovuttamiseen, jollei kyseisen yhtiön yhtiösopimuksesta muuta johdu.

Jos luopuminen porotaloustilalla tai siihen verrattavalla tilalla tapahtuu 17 a §:ssä säädettyin tavoin, hakemukseen on liitettävä poronhoitolain (848/1990) 19 §:ssä tarkoitettua poroisännän todistus luopujan ja hänen aviopuolisonsa välisistä porokaupoista luopujan luopumistukihakemuksen vireille tuloa edeltäviltä viideltä vuodelta sekä kummankin aviopuolison porojen määrästä.

Eläkelaitos voi edellyttää hakemukseen liitettäväksi muitakin hakemuksen ratkaisemiseksi tarpeellisia selvityksiä.

34 §

Hakemuksen vireilletulo

Luopumistukihakemus ja 15—21 §:ssä, 23 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 33 §:ssä tarkoitettut asiakirjat ja sitoumukset on toimitettava eläkelaitokselle tai eläkelaitoksen asiamiehelle. Hakemuksen katsotaan tulleen vireille sinä päivänä, jona se on saapunut eläkelaitokselle tai eläkelaitoksen asiamiehelle. Hakemuksen saapumispäivästä säädetään tarkemmin hallintolain (434/2003) 18 §:ssä.

Hakemus voidaan toimittaa eläkelaitoksen tai eläkelaitoksen asiamiehen sijasta sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka alueella maatilan talouskeskus sijaitsee. Hakemuksen katsotaan tulleen vireille 1 momentissa tarkoitettuihin tavoin saapumispäivänään. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen on viivytyksettä toimitettava hakemus liitteineen eläkelaitokselle.

Eläkelaitos tai eläkelaitoksen asiamies voi hakemuksen vastaanotettuaan pyytää luopumistuen hakijaa toimittamaan kohtuullisen määräajan kuluessa asian ratkaisemiseksi tarpeellista lisäselvitystä.

Jollei tuen hakija toimita tarpeellista lisäselvitystä 3 momentissa tarkoitettulle lisäselvityksen pyytäjälle kohtuullisessa määräajassa, eläkelaitos voi jättää hakemuksen tutkimatta tai ratkaista sen ilman lisäselvitystä.

35 §

Lausunnot

Eläkelaitos voi tarvittaessa pyytää 34 §:n 2 momentissa tarkoitettua kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta lausunnon siitä, täyttyvätkö luopumistuen saamisen edellytykset. Jos luopujana on porotalouden harjoittaja,

eläkelaitos voi pyytää hakemuksesta myös Palis-kuntain yhdistyksen lausunnon.

Eläkelaitos ratkaisee luopumistukea koskevan hakemuksen saatuaan 1 momentissa tarkoitettun lausunnon asiassa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa säätää tarkemmin menettelystä lausuntoja annettaessa.

43 §

Luopumistuen täydennysosan maksamisen lakkaaminen

— — — — —
Jos luopumistuen saajalle myönnetään muu kuin 2 momentissa tarkoitettu, työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen työeläkelakien tai niiden voimaannpanosta annettujen lakien mukainen täysi työkyvyttömyyseläke, yksilöllinen varhaiseläke, työttömyyseläke, vanhuuseläke tai varhennettu vanhuuseläke, luopumistuen täydennysosa lakkautetaan. Mitä edellä säädetään, sovelletaan myös työntekijäin eläkelain (395/1961), jäljempänä vuoden 1961 työntekijäin eläkelaki, 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen lakien tai eläkesäännön mukaisiin vastaaviin eläkkeisiin.

43 a §

Luopumistuen täydennysosan lakkauttamisaikakohda ja täydennysosan maksamisen alkaminen uudelleen

Täydennysosa lakkautetaan siitä ajankohdasta lukien, josta 43 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettu eläke alkaa.

Jos luopumistuen saajalle myönnetty 43 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettu eläke lakkaa, täydennysosan maksaminen aloitetaan uudelleen eläkkeen lakkaamista seuraavan kuukauden alusta.

51 §

Luovutuksensaajan ilmoitusvelvollisuus

Jos luovutuksensaaja keskeyttää tai lopettaa antamansa tässä laissa tarkoitettun sitoumuksen

täyttämisen, on hänen ilmoitettava siitä välittömästi eläkelaitokselle.

53 §

Luopumistuen takaisinperintä

Jos luopumistukea on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, eläkelaitoksen on perittävä liikaa maksettu luopumistuki takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä luopumistuen aiheeton maksaminen ole johtunut luopumistuen saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen. Lisäksi takaisinperinnästä voidaan luopua kokonaan takaisinperintää koskevan päätöksen antamisen jälkeen myös silloin, kun takaisinperintää ei luopumistuen saajan taloudellinen tilanne huomioon ottaen ole enää tarkoituksenmukaista jatkaa tai kun perinnän jatkamisesta aiheutuisi perimättä olevaan luopumistuen määrään nähden kohtuuttomat kustannukset.

Takaisinperinnästä ei kuitenkaan luovuta, jos takaisinperintä johtuu siitä, ettei maksettu tuki ole täyttänyt niitä maa- ja metsätalouden valtiontukisääntöjä, joiden perusteella luopumistukijärjestelmä on hyväksytty.

67 §

Lain toimeenpanosta aiheutuvat kustannukset

Tämän lain toimeenpanosta aiheutuneet luopumistukikustannukset ja hoitokulut maksetaan valtion varoista.

Eläkelaitokselle hoitokuluista maksettava korvaus ei saa ylittää kohtuullisten hoitokulujen määrää. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa etukäteen päätöksellään eläkelaitoksen hakemuksesta ne perusteet, joiden mukaan lasketaan 1 momentissa tarkoitettut kohtuulliset hoitokulut. Kohtuulliset korvattavat hoitokulut voivat muodostua lain toimeenpanosta eläkelaitokselle aiheutuvista henkilöstö-, tietojenkäsittely-, konttori-, tila- ja hallintokustannuksista sekä muista vastaavista kustannuksista. Korvattavis-

ta hoitokuluista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Eläkelaitokselle korvataan kuitenkin vain todelliset tukijärjestelmän toimeenpanosta aiheutuneet hoitokulut.

Valtion tulee, sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään, suorittaa kunakin vuotena kuukausittain ennakkona määrä, joka vastaa 1 momentin mukaisesti valtion suoritettavaksi arvioitua määrää.

Jos eläkelaitokselle maksettu kohtuullisten hoitokulujen mukainen 2 momentissa tarkoitettu korvaus kalenterivuoden ajalta on ylittänyt eläkelaitokselle aiheutuneet todelliset hoitokulut, eläkelaitoksen on palautettava liikaa maksettu hoitokorvaus, jollei eläkelaitos osoita, että tältä vuodelta sekä kolmelta seuraavalta vuodelta maksettavat hoitokorvaukset yhteensä eivät tule ylittämään kyseisten vuosien kohtuullisia hoitokuluja. Jos koko jaksolta maksetut korvaukset ovat ylittäneet jakson kohtuulliset hoitokulut, ylittävä osa on palautettava valtiolle. Palautusta ei kuitenkaan vaadita, jos ylitys on johtunut ennalta arvaamattomista ylimääräisistä kustannuksista, jotka eivät ole johtuneet eläkelaitoksesta, ja jos ne voidaan ottaa huomioon seuraavaa neljän vuoden jaksoa varten vahvistettavissa kohtuullisissa hoitokuluissa.

Jos eläkelaitokselle kalenterivuodelta maksettu hoitokorvaus on ollut pienempi kuin eläkelaitokselle aiheutuneet todelliset hoitokulut, maksetun korvauksen ja todellisten hoitokulujen erotus voidaan ottaa huomioon seuraavan kalenterivuoden ennakkoa maksettaessa, jos erotuksen maksaminen ei johda asianomaisen neljän vuoden jakson kohtuullisten hoitokulujen ylittämiseen tai jos kysymys on 4 momentissa tarkoitetuista ennalta arvaamattomista menoista.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. Lain 33 §:n

1 momentti ja 34, 35 ja 51 § tulevat kuitenkin voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta 18 päivänä tammikuuta 2007 annetun valtioneuvoston asetuksen (26/2007) 10 §.

Lain 33 §:n 1 momenttia sekä 34, 35 ja 51 §:ää sovelletaan, kun luopumistukea haetaan näiden lainkohtien tultua voimaan.

Lain 11 §:n 3 momentin 5 kohtaa ja 26 a §:ää sovelletaan, kun luopumistukea haetaan 1 päivänä tammikuuta 2011 tai sen jälkeen.

Lain 43 a §:ää sovelletaan luopumistukeen, jonka saajalle myönnetään luopumistuen täydennysosan lakkauttava eläke, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2011 tai sen jälkeen.

Lain 53 §:ää sovelletaan myös tukeen, joka on myönnetty ennen tämän lain voimaantuloa, jos toimenpide, josta voi seurata takaisinperintä, on toteutettu tämän lain tultua voimaan.

Lain 67 §:ää sovelletaan korvaukseen, joka maksetaan mainitun pykälän tultua voimaan.

Muilta osin tätä lakia sovelletaan, jos luopuminen tapahtuu 1 päivänä tammikuuta 2011 tai sen jälkeen, kuitenkin viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2014. Jos luopuminen on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, luopumiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos luopuminen kuitenkin tapahtuu aikaisintaan 1 päivänä tammikuuta 2011 mutta viimeistään 28 päivänä helmikuuta 2011 ja hakijalle on annettu maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) 36 §:ssä tarkoitettu ennakkopäätös viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2010, luopumiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maatalousyrittäjien luopumistuesta 16 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1293/1994) 25 §:n 3 ja 4 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 25 §:n 3 momentin suomenkielinen sanamuoto laissa 1283/2006 ja ruotsinkielinen sanamuoto laissa 613/2006 sekä 25 §:n 4 momentti mainitussa laissa 613/2006,
muutetaan 25 §:n 2 momentti ja 31 §,
 sellaisena kuin niistä on 31 § osaksi mainituissa laeissa 613/2006 ja 1283/2006, sekä
lisätään 23 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 613/2006 ja laissa 1294/2007, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

23 §

Täydennysosa lakkautetaan siitä ajankohdasta lukien, josta 1 tai 2 momentissa tarkoitettu eläke alkaa.

25 §

Luopumistuen maksaminen voidaan keskeyttää, kun eläkelaitos saa tiedon seikasta, jonka perusteella luopumistukea ei 1 momentin mukaan saisi maksaa. Luopumistuen maksaminen voidaan niin ikään keskeyttää, jos pääasiallisen vastuun maatalouden harjoittamisesta luopumisen kohteena olevalla maatilalla on katsottava siirtyneen muutoin kuin tilapäisesti takaisin luopumistuen saajalle hänen työpanoksensa ja muut maatilán olosuhteet huomioon ottaen. Luopumistuen maksaminen keskeytetään seuraavasta mahdollisesta maksujaksosta alkaen, jos syy maksamisen keskeyttämiseen on edelleen olemassa.

31 §

Jos luopumistukea on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, eläkelaitoksen on perittävä liikaa maksettu luopumistuki takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä luopumistuen aiheeton maksaminen ole johtunut luopumistuen saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos aiheetto-

masti maksettu määrä on vähäinen. Lisäksi takaisinperinnästä voidaan luopua kokonaan takaisinperintää koskevan päätöksen antamisen jälkeen myös silloin, kun takaisinperintää ei luopumistuen saajan taloudellinen tilanne huomioon ottaen ole enää tarkoituksenmukaista jatkaa tai kun perinnän jatkamisesta aiheutuisi perimättä olevaan luopumistuen määrään nähden kohtuuttomat kustannukset.

Takaisinperinnästä ei kuitenkaan luovuta, jos takaisinperintä johtuu siitä, ettei maksettu tuki ole täyttänyt niitä maa- ja metsätalouden valtiontukisääntöjä, joiden perusteella luopumistukijärjestelmä on hyväksytty.

Aiheettomasti maksettu luopumistuki saadaan periä takaisin myös kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista luopumistukieristä. Kulloinkin suoritettavasta luopumistukierästä ei saa tuensaajan suostumuksetta kuitenkaan vähentää enempää kuin kuudesosan siitä luopumistukierän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen kun luopumistukierästä on toimitettu ennakko-perintälain (1118/1996) mukainen ennakonpidätys. Samoin rajoituksin voidaan aiheettomasti maksettu luopumistuki periä takaisin kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista maatalousyrittäjän eläkelain mukaisista työkyvyttömyys- tai vanhuuseläkkeen eristä.

Päätös aiheettomasti maksetun luopumistuen takaisinperinnästä on tehtävä viiden vuoden kuluessa luopumistuen maksupäivästä. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistettu saatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta.

ta, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistetun saatavan vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 10 tai 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisajan katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika. Viiden vuoden vanhentumisaika voi pidentyä siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n 3 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Lain 23 §:n 3 momenttia sovelletaan luopumistukeen, jonka saajalle myönnetään luopumistuen täydennysosan lakkauttava eläke, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2011 tai sen jälkeen.

Lain 31 §:ää sovelletaan myös tukeen, joka on myönnetty ennen tämän lain voimaantuloa, jos toimenpide, josta voi seurata takaisinperintä, on toteutettu tämän lain tultua voimaan.

Helsingissä 14 päivänä joulukuuta 2009
